

PRÁVNÍ RÁDCE

9. 2. 2012
číslo 3/12

ELEKTRONICKÝ NEWSLETTER MĚSÍČNÍKU PRÁVNÍ RÁDCE
VYDÁVÁ ECONOMIA, A.S., V EXKLUZIVNÍ SPOLUPRÁCI S ATLAS consulting spol. s r.o.

NÁZOR

Poznámka k limitaci náhrady škody

Otázky možné limitace náhrady škody jsou stále aktuální. Věnuje se jim průběžně odborná knižní i časopisecká literatura. Velmi složitá situace v praxi nastávala, když docházelo k uzavírání smluv na dodávku provozně nevyzkoušených strojů a zařízení a zejména také smluv na dodávky („šité na míru“) složitěho strojního zařízení pro výstavbu. Tyto smlouvy jsou uzavírány jednak v případech, kdy všemi účastníky jsou tuzemské subjekty (v souladu s ustanovením § 261 odst. 1 a odst. 2 obchodního zákoníku), jednak mezi tuzemskými subjekty na jedné straně a osobami, které nemají sídlo nebo místo podnikání na území České republiky, na straně druhé, když je dohodnuto, že se vztah bude řídit českým (slovenským) obchodním zákoníkem. Při sjednávání jednotlivých ustanovení smlouvy se často diskutovalo právě o otázce rozsahu náhrady škody. Dřívější názory na tuto problematiku publikované v odborném tisku nejrve nebyly jednotné. Dnes již můžeme říci, a to při respektování, že pro praxi jsou rozhodující stanoviska soudů, že se soudy postupně přiklíněly k tomu, že limitace náhrady škody byla možná. Příslušnou právní úpravu (která řeší rozsah náhrady škody, vynaložené náklady a náhradu průměrného zisku) v obchodním zákoníku obsahují ustanovení § 379 až 381. Tato ustanovení nejsou uvedena v § 263 obchodního zákoníku, tudíž jsou dispozitivní (přestože harmonizační novela zařadila mezi kogentní ustanovení dvě ustanovení týkající se náhrady škody, ustanovení § 379 až 381 se to nedotklo), strany si tedy mohou ujednat znění odchylné, které má přednost před zněním zákona.

Vzhledem k tomu, že ustanovení § 379 až 381 obchodního zákoníku jsou dispozitivní, domnívám se, že nic nebránilo smluvní formulaci, která rozsah škody vymezila. Sjednání

bylo ovšem třeba provést v konkrétním případě v takové výši, aby vzhledem ke specifikům dané smlouvy nedošlo k rozporu se zásadami poctivého obchodního styku (obvykle se uváděl jako markantní příklad, že by v rozporu bylo např. u standardního opakovaného plnění – např. běžného strojírenského zboží – dohodnutí rozsahu náhrady škody ve výši několika procent škody skutečné).

Jsem přesvědčen, že sjednání vhodného limitu rozsahu náhrady škody bylo podle obchodního zákoníku možné. Nemysleme si ani, že by limitace byla v rozporu s kogentním ustanovením dosavadního § 386 obchodního zákoníku. Ustanovení dřívějšího znění § 386 obchodního zákoníku určovalo, že nároku na náhradu škody se nelze vzdát před porušením povinnosti, z něhož může škoda vzniknout.

Danou otázku přitom aktuálně řeší novela českého obchodního zákoníku č. 351/11 Sb., která s účinností 1. 1. 2012 změnila znění § 386 odst. 1. Současné znění upravuje: Ve vztazích upravených tímto zákonem se lze

dohodou vzdát práva na náhradu škody či toto právo omezit i před porušením povinnosti, z něhož může škoda vzniknout. Před porušením povinnosti, z něhož může škoda vzniknout, se však nelze vzdát práva na náhradu škody způsobené úmyslně ani toto právo omezit.

Vidíme tedy, že současná úprava v českém obchod. zák. umožňuje nejen limitaci náhrady škody, ale i vzdát se tohoto práva; to však neplatí pro náhradu škody způsobené úmyslně. Vždy je třeba současně respektovat i úpravu obecnějšího charakteru, zejména úpravu dobrých mravů, poctivého obchodního styku a ochrany nepodnikatelů.

Karel Marek, člen redakční rady
Právního rádce

V aktuálním čísle měsíčníku

Právní rádce

mimo jiné najdete:

• PAVEL VARVAŘOVSKÝ: NEMŮŽEME BÝT SPASITELI VŠEHO

• TRESTNÍ ODPOVĚDNOST PRÁVNICKÝCH OSOB

• HLAVNÍ ZMĚNY V OBCHODNÍM ZÁKONÍKU PO 1. 1. 2012

• ODMĚŇOVÁNÍ OD ROKU 2012

• NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ZMĚNY V POSKYTOVÁNÍ NÁHRAD CESTOVNÍCH VÝDAJŮ ÚČINNÉ OD 1. 1. 2012

Ukázkové číslo ZDARMA a předplatné:
tel. 800 110 022, www.PravniRadce.cz

economia
OBSAH ROZHODUJE

NOVINKY

Volba prezidenta republiky změněna na přímou

Senát Parlamentu České republiky schválil návrh ústavního zákona, kterým se v Ústavě České republiky mění volba prezidenta republiky na přímou. V Senátu bylo podle stenožaznamu přítomno 75 senátorů a 49 hlasovalo pro (muselo jich být alespoň 45). Tento ústavní zákon bude (s určitými výjimkami) účinný od 1. 10. 2012, příští volba prezidenta republiky (a tedy volba nástupce současného prezidenta Václava Klause) by tak již měla na začátku roku 2013 proběhnout přímou cestou.

Sváček nenahradí Wagnerovou

Senát Parlamentu České republiky nesouhlasil se jmenováním Jana Sváčka ústavním soudcem Ústavního soudu České republiky. Sváček měl v případě úspěchu nahradit Elišku Wagnerovou, jejíž soudcovský mandát končí v březnu. Souhlas nedoporučoval Ústavněprávní výbor Senátu ani Výbor pro vzdělání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Senátu.

Nejvyšší soud loni vyřídil 8396 věcí

Nejvyšší soud v loňském roce vyřídil podle jeho mluvčího Petra Knötiga 8396 věcí, přitom jich bylo podáno 7436. „Z toho na trestní kolegium bylo podáno 2503 věcí, u nichž se (Pokračování na stránce 2)

ODBORNÝ KONGRES
PRÁVNÍ PROSTOR
2012

ODBORNÝ KONGRES NA TÉMA
PRÁVO VE ZNAMENÍ ZMĚN

27. - 28. března 2012, hotel JEZERKA, Seč - Ústupy
www.pravniprostor.cz

ZÁKONY

Novela vyhlášky o řídičských průkazech a o registru řidičů

Dne 26. 1. 2012 byla ve Sbírce zákonů zveřejněna pod č. 27/2012 Sb. vyhláška ze dne 17. 1. 2011, kterou se mění vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 31/2001 Sb., o řídičských průkazech a o registru řidičů, ve znění pozdějších předpisů.

Novelou Ministerstvo dopravy reaguje na znění zákona o pozemních komunikacích po novelizaci provedené zákonem č. 133/2011 Sb., kdy § 87a odst. 9 nově stanoví, že vybavení nezbytné pro řádné provádění dopravně-psychologického vyšetření stanoví prováděcí právní předpis. Uvedené zmocňovací ustanovení má být právě vydanou novelou naplněno. Ta tedy do vyhlášky vkládá nové ustanovení § 18a, jež stanoví vybavení nezbytné pro řádné provádění dopravně psychologického vyšetření. *Vyhláška nabývá účinnosti dnem 10. 2. 2012.*

Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s reformou dohledu nad finančním trhem v Evropské unii

Dne 31. 1. 2012 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn pod č. 37/2012 Sb. zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s reformou dohledu nad finančním trhem v Evropské unii. Zákon je reakcí zákonodárce na směrnici EP a Rady 2010/78/EU, která bývá označována jako Omnibus I. Ta byla přijata v návaznosti na nařízení tzv. dohledového balíčku, na jejichž základě vzniká nový Evropský systém dohledu nad finančními trhy. Podnětem k vytvoření systému byla globální finanční krize, díky níž došlo ve stávajícím systému dohledu k detekci závažných nedostatků. Účelem směrnice je novelizovat stávající znění směrnice týkajících se finančního trhu tak, aby mohlo být cílům stanoveným v nařízeních dohledového balíčku učiněno zadost. Zákon má ambici harmonizovat český právní řád s novou evropskou úpravou, když především transponuje vybraná ustanovení uvedené směrnice.

Fakticky je novelizován zákon o bankách, zákon o spořitelních a úvěrních družstvech, zákon o dohledu v oblasti kapitálového trhu, zákon o kolektivním investování, zákon o podnikání na kapitálovém trhu, zákon o finančních konglomerátech, zákon o platebním styku a zákon o správních poplatcích. *Zákon nabývá účinnosti dnem 31. 1. 2012.*

Zdroj: CODEXIS®

JUDIKÁTY

Předběžná otázka Evropskému soudnímu dvoru

Dne 29. 11. 2011 vydal Ústavní soud rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 1658/11, v němž se zabýval povinností městského soudu položit předběžnou otázku Evropskému soudnímu dvoru dle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie. Šlo o bagatelní spor z oblasti volného pohybu služeb. K otázce volného pohybu služeb se Ústavní soud, ač se formálně nepovažuje za kompetentní vykládat právo EU, poměrně detailně vyjadřuje za pomoci četných citací judikatury Evropského soudního dvora a odkazů na evropské směrnice. Ústavní soud v tomto rozhodnutí zejména vznášá otázky, které měly být Evropskému soudnímu dvoru předloženy. V tom, že se městský soud na Evropský soudní dvůr neobrátil bez řádného zdůvodnění, Ústavní soud spatřuje porušení práva na zákonného soudce. Více na <http://codexisuno.cz/0b0>.

Údaje o telekomunikačním provozu

Ke 30. 9. 2012 Ústavní soud nálezem sp. zn. Pl. ÚS 24/11 zrušil § 88a zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestního řádu). Na základě tohoto ustanovení mohl soud vydat příkaz ke sdělení údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu, jsou-li tyto údaje důležité k objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení. Ústavní soud konstatoval, že zákonné omezení práva na soukromí musí splňovat požadavek určitosti a že tato úprava naopak umožňovala vydání příkazu pokaždé, kdy existovala jakákoliv souvislost s probíhajícím trestním řízením. Ústavní soud dále upozorňuje na absenci pravidel nakládání s údaji a požadavků na jejich zabezpečení. Ačkoliv Ústavní soud § 88a zrušil pro neproporcionální zásah do práva na soukromí a práva na informační sebezpečení, uvedl, že tyto závěry nemají automaticky vést ke konstatování porušení těchto práv ve všech případech aplikace § 88a v minulosti a že tyto případy je třeba posuzovat individuálně. Více na <http://codexisuno.cz/0aY>.

Přezkum rozhodnutí politické strany

Dne 27. 12. 2011 vydal Ústavní soud nález sp. zn. II. ÚS 1969/10, jímž dal za pravdu stěžovateli, který neúspěšně u nižších soudů napadal usnesení Oblastního sněmu ODS Praha 5 (orgánu politické strany) pro porušení zákona a stanov této strany. Nižší soudy zastávaly názor, že se na danou věc přezkum podle § 16a zákona o politických stranách nevztahuje, dokonce Nejvyšší soud vyjádřil představu, že by se měly politické strany kultivovat k tomu, aby se naučily své problémy řešit samy a bez soudní ingerence. Ústavní soud byl naopak toho názoru, že dodržování principů a pra-

(Pokračování na stránce 3)

Komplexní právní informační systém pokrývající problematiku národní i evropské legislativy a judikatury, včetně souvisejících informací.

- Legislativa České republiky a Evropské Unie
- Judikatura České republiky, Evropského soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva
- Literatura

ATLAS CONSULTING
www.atlasconsulting.cz

(Pokračování ze stránky 1)

podánilo vyřídit 2502 věcí. Největší podíl tvořila dovolání, kterých bylo podáno 1679 a vyřízeno 1673, stížností ministra spravedlnosti pro porušení zákona pak bylo podáno 123 a vyřízeno 124 věci (větší počet vyřízených je dán tím, že byly vyřízeny věci podané ještě koncem roku 2010). Na občanskoprávní a obchodní kolegium bylo podáno celkem 4933 věcí a bylo vyřízeno 5894 věcí (větší počet vyřízených je opět dán tím, že byly vyřízeny věci podané v předchozím období, zejména 2009 a 2010). Největší podíl opět tvořila dovolání, kterých bylo podáno 4559 a bylo vyřízeno 5514, uvedl Knötl, který také poukázal na zvýšení produktivity soudců. V roce 2010 byl poměr podaných a vyřízených věcí 8929 ku 9369.

Karel Eliáš zamířil do Právnické síně slávy

Karel Eliáš zamířil za výjimečný celoživotní přínos právu do Právnické síně slávy v rámci 7. ročníku Právníka roku. Právníky roku se stali Miroslav Zedníček (v kategorii občanské právo), Petr Franc (v kategorii trestní právo), Martin Šolc (v kategorii obchodní právo), Dušan Hendrych (v kategorii správní právo), Věra Štangová (v kategorii pracovní právo), Jiří Macek (v kategorii právo duševního vlastnictví) a Jan Musil (v kategorii lidská práva a právo ústavní). V rámci kategorie Pro bono byl oceněn Robert Cholenský, za zásluhy o advokacii cenu dostal Radovan Karas. Talenty roku byli vyhlášeni Michal Majchrák (1. místo), Pavel Tůma (2. místo) a Simona Corradiniová (3. místo). (Foto: epravo.cz)

Z advokátní kanceláře Konečná & Šafář je Konečná & Zacha

Advokátní kancelář Konečná & Šafář, která působila na českém trhu od roku 2000, změnila svůj název vzhledem k „partnerské restruk-

(Pokračování na stránce 3)

(Pokračování ze stránky 2)

videl vnitrostranické demokracie je nezbytný předpoklad účasti ve svobodné soutěži politických sil a že za minimální standard vnitrostranické demokracie je nutné považovat nejen přijetí demokratických stanov či demokratické ustanovení orgánů, ale také transparentnost umožňující vnitřní i vnější kontrolu činnosti politické strany. Odmítnutím přezkumu tak soudy mj. porušily stěžovatelovo základní právo sdružovat se v politických stranách. Více na <http://codexisuno.cz/0aZ>.

Česká advokátní komora a určování advokátů

Dne 27. 12. 2011 vydal Ústavní soud nálezný sp. zn. IV. ÚS 415/11, v němž se opětovně zabýval povinností soudu odůvodnit rozhodnutí, tentokrát v případě odpovědnosti za škodu v důsledku nesprávného postupu České advokátní komory při určování advokátů. Stěžovatelka v řízení tvrdila, že podle § 55 zákona o advokacii předseda Česká advokátní komory v řízeních o určení advokáta postupuje podle správního řádu, a tudíž že nevydání rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě (neurčení advokáta) je možno považovat za nesprávný úřední postup. K této argumentaci se soudy nevyjádřily. Ústavní soud konstatoval, že jsou-li procesní prostředky účastníkem řízení uplatněné založeny nikoli na skutkové, ale na právní argumentaci, je obecný soud povinen se s takto představenou argumentací v odůvodnění svého rozhodnutí (zejména jestliže tuto odmítá) dostatečným a výstižným způsobem vypořádat natolik, aby bylo zcela zřejmé, jaké důvody jej k tomu vedly. Více na <http://codexisuno.cz/0aW>.

Zdroj: CODEXIS®

ROZHOVOR

Do veřejné správy se mi vůbec nechtělo

V únorovém čísle Právního rádce, které vyjde 23. února, vysvětluje František Korbel, náměstek ministra spravedlnosti a místopředseda Legislativní rady vlády, novinky zaváděné v justici, podrobně rozebírá výhody elektronického platebního rozkazu a s úsměvem komentuje svůj přechod z advokacie do veřejné správy. Z rozhovoru vám přinášíme ukázkou.

• Hodně se nyní mluví o novém občanském zákoníku, ale opomíjen by neměl být ani zákon o obchodních korporacích. Můžete nám přiblížit jeho hlavní body?

Kodifikace soukromého práva zahrnuje tři zákony, vedle nového občanského zákoníku též zákon o obchodních korporacích a nový zákon o mezinárodním právu soukromém. Zákon o obchodních korporacích autorsky zpracoval docent Bohumil Havel, kterému asistoval tým expertů v rekodifikační komisi. Považují za velký úspěch, že v zákonu o obchodních korporacích není obsažena část závazkového práva jako v současném obchodním zákoníku. Veškeré smluvní typy se tak podařilo udržet pouze v občanském zákoníku. Zákon o obchodních korporacích obsahuje tím pádem výhradně úpravu korporativního práva, tedy obchodních společností a družstev. Do občanského zákoníku se navíc přesouvají i některé obecné instituty, které jsou upraveny v dnešním obchodním zákoníku, třeba jednání za podnikatele, prokura, nekalá soutěž a vůbec obecné otázky vzniku a zániku právnických osob. Samostatný bude i obchodní rejstřík, resp. rejstřík právnických osob. Chceme v něm sjednotit publikaci údajů o všech právnických osobách, aby je veřejnost našla na jednom místě.

• Jednou ze změn je i snížení minimálního základního kapitálu u společností s ručením omezeným. Jaké základní výhody to podle vás přinese?

Smyslem tohoto ustanovení je zjednodušit a odformalizovat zakládání právnických osob. Asi všichni víme, že v současnosti minimální základní kapitál ve společnosti s ručením omezeným fakticky negarantuje vůbec žádné ručení třetím osobám. Je to do značné míry pouze fiktivní položka, která znamená určitou administrativní překážku a zátěž při založení společnosti, ale okamžitě po jejím založení může být tato částka využita pro společnost, jsou to prostředky společnosti. Samotné uvádění v obchodním rejstříku je ve vztahu k laikům, kteří se domnívají, že tím základním kapitálem společnost skutečně disponuje, spíše matoucí.

• A nemyslíte si naopak, že možnost vytvořit snadněji s. r. o., s sebou může přinést i některé negativní aspekty, například že takových společností bude vznikat až příliš?

To se nedomnívám. Nový zákon zachovává základní principy, které známe i dnes, mimo jiné že založení obchodní společnosti musí být provedeno ve formě notářského zápisu. Zápis samotný i agenda spojená se zápisem do obchodního rejstříku a i vysoký soudní poplatek, zvýšený novelou zákona o soudních poplatcích od 1. září minulého roku, by měly bránit tomu, aby byly zakládány obchodní společnosti bez nějaké hlubší úvahy a bez smyslu.

Jan Januš (foto Archiv Ministerstva spravedlnosti)

(Pokračování ze stránky 2)

turalizaci“ na Konečná & Zacha. Pro společnost, kterou tvoří kanceláře v Praze, Bratislavě, Bukurešti, Petrohradu a v Sofii, pracuje podle jejího vyjádření skoro 60 zaměstnanců.

Mezi daňáři roku se umístili i právníci

Na konci ledna byly oznámeny výsledky 2. ročníku soutěže Daňář & daňová firma roku. Mezi oceněnými byli i někteří právníci, například soudce Nejvyššího správního soudu Karel Šimka, který se stal největší daňovou hvězdou v kategorii správy daní a zároveň členem Daňové kanceláře snů. Daňový citron byl udělen za komplikovanost DPH legislativy, v rámci soutěže byly vybrány třeba i nejvstřícnější finanční úřady, mezi nimiž nechyběly například Finanční úřad pro Prahu 1, Finanční úřad pro Prahu 8, Finanční úřad Ostava I, Finanční úřad v Olomouci nebo Finanční úřad v Českých Budějovicích.

PERSONÁLIE

Nečas pracuje pro BBH

Adam Nečas pracuje od začátku února pro advokátní kancelář BBH jako of counsel. Podle webových stránek kanceláře Nečas, který se věnuje zejména právu finančních trhů a regulace,

absolvoval Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. V minulosti pracoval pro Komisi pro cenné papíry nebo pro Českou národní banku, od roku 2010 do roku 2011 jako její ředitel licenčního odboru.

Kubricht nastoupil do Achour & Hájek

Jiří Kubricht nastoupil do advokátní kanceláře Achour & Hájek. Kubricht podle webových stránek kanceláře vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a na anglické Nottingham Trent University obdržel titul LL.M. v oblasti korporativního práva, znalosti nabyt i během studia v Austrálii. Zkušenosti má také z kanceláře Salans, kde v minulosti pracoval jako právní asistent.

Klement se z Kosova vrátil na Nejvyšší státní zastupitelství

Státní zástupce Petr Klement působí od začátku února opět na Nejvyšším státním zastupitelství. Od října roku 2010 byl českým zástupcem v misi EULEX a pracoval u kosovského soudu. Za tuto práci obdržel bronzovou medaili Ministerstva zahraničních věcí ČR.